

Mali porezni obveznik PDV-a – domaća i prekogranična shema oporezivanja

Biljana Stanković, mag. oec., ovl. porezni savjetnik

Od 1. siječnja 2025. godine iz temelja se mijenja položaj malih poreznih obveznika unutar Europske unije. Porezni obveznici poreza na dodanu vrijednost od sada mogu steći status malog poreznog obveznika osim u državi sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta i u drugim državama članicama Europske unije, ako im godišnji promet u Uniji ne premašuje vrijednost isporuka od 100.000,00 eura i ako ne prijeđu nacionalni prag države članice EU u kojoj žele ostvariti status malog poreznog obveznika. Države članice koje za svoje porezne obveznike žele ovakav status, isto moraju omogućiti i poreznim obveznicima iz drugih država članica.

1. Uvod

Posebni postupak oporezivanja porezom na dodanu vrijednost (nadalje: PDV-om) omogućuje malim poreznim obveznicima oslobođenje od oporezivanja njihovih isporuka dobara i usluga, dajući im blagu prednost na tržištu i olakšavajući njihove administrativne obveze. Na svojim izlaznim računima oni ne obračunavaju PDV, ali nemaju ni pravo priznavanja pretporeza po ulaznim računima za primljena dobra i usluge koje koriste za svoje poslovanje.

Do kraja 2024. godine posebni postupak oporezivanja malih poreznih obveznika postojao je u gotovo svim državama EU i primjenjivao se samo na porezne obveznike koji u određenoj državi imaju sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište, dok su porezni obveznici u državi koja nije država njihovog sjedišta mogli imati jedino status redovnog poreznog obveznika (obračunava PDV na isporuke dobara i usluga).

Direktivom Vijeća (EU) 2020/285 od 18. veljače 2020. o izmjeni Direktive 2006/112/EC o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost u vezi s posebnim postupkom za male porezne obveznike i Uredbom Vijeća (EU) br. 904/2010 o administrativnoj suradnji i razmjeni informacija između država članica EU radi praćenja pravilne primjene posebnog postupka za male porezne obveznike, uvode se promjene kojima status malog poreznog obveznika postaje moguć i za strane porezne obveznike sa sjedištem u drugim državama EU,

odnosno, pored **domaće sheme**, moguće je koristiti i **prekograničnu shemu**. Korištenjem prekogranične sheme, hrvatski porezni obveznik (neovisno o tome je li u tuzemstvu mali porezni obveznik ili redovni porezni obveznik) ostvaruje status malog poreznog obveznika u jednoj ili više drugih država članica EU.

- Status malog poreznog obveznika u državi članici EU u kojoj nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište mogu ostvariti samo **porezni obveznici sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem na području EU**. Porezni obveznici iz trećih zemalja ne mogu na području EU ostvariti status malog poreznog obveznika, odnosno, ne mogu koristiti prekograničnu shemu, čak i ako na području EU imaju stalnu poslovnu jedincu.
- Osnovni uvjeti za status malog poreznog obveznika u drugoj državi članici EU koja nije država sjedišta poreznog obveznika su da njegove **godišnje isporuke ne prelaze iznos od 100.000,00 eura na području cijele EU (uključujući RH) i da ne prelaze nacionalni prag države članice prema propisima te države**.
- Pojedine države članice EU imaju nekoliko nacionalnih pragova, za različite gospodarske sektore.
- **Status malog poreznog obveznika u drugim državama članicama EU mogu ostvariti i hrvatski poduzetnici koji su u**

RH redovni porezni obveznici (u RH obračunavaju PDV na svoje isporuke i koriste pret porez).

- **Oslobođenje u okviru posebnog postupka za male porezne obveznike ne primjenjuje se na isporuke novih prijevoznih sredstava u druge države članice prema članku 41., stavku 1., točkama a) i b) Zakona o PDV-u.**

ističemo...

Valja naglasiti da je **primjena prekogranične sheme dobrovoljna**, kako za države članice, tako i za porezne obveznike.

Republika Hrvatska izmijenila je Zakon o porezu na dodanu vrijednost¹ (nadalje: Zakon o PDV-u) i Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost² (nadalje: Pravilnik o PDV-u), kako bi se uskladila sa novim pravilima o posebnom postupku za male porezne obveznike unutar EU. Od sada, hrvatski porezni obveznici moći će po vlastitoj odluci, uz zadovoljenje propisanih uvjeta, biti mali porezni obveznici u jednoj ili nekoliko drugih država članica EU, a jednaku će mogućnost u RH imati i porezni obveznici iz drugih država članica EU.

Prema pravilima o primjeni posebnog postupka za male porezne obveznike na području EU, razlikujemo:

- državu članicu sjedišta (MSEST)** – država članica gdje porezni obveznik ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište. To može biti samo jedna država članica EU,
- državu članicu primjene (MSEXE)** – država članica u kojoj porezni obveznik nema sjedište, prebivalište niti uobičajeno boravište, ali u njoj ostvaruje pravo primjene posebnog postupka oporezivanja za male porezne obveznike. To može biti jedna ili više država članica, osim države članice sjedišta,
- ostale države članice EU** – države članice EU u kojima porezni obveznik nema sjedište niti u njima primjenjuje posebni postupak za male porezne obveznike. U slučaju da obavlja isporuke u nekoj/nekim od ostalih država članica, tamo se u određenim slučajevima treba registrirati za potrebe PDV-a.

Slijedom toga, za hrvatske porezne obveznike moguće je nekoliko različitih situacija:

- hrvatski porezni obveznik koristi samo domaću shemu** – ima status malog poreznog obveznika samo u tuzemstvu i osim dosadašnjeg povišenja praga isporuka za obvezni ulazak u sustav PDV-a na 60.000,00 eura, pravila ostaju ista,
- hrvatski porezni obveznik koristi samo prekograničnu shemu** – hrvatski porezni obveznik je redovni porezni obveznik u RH i mali porezni obveznik u jednoj ili nekoliko drugih država članica EU,
- hrvatski porezni obveznik koristi i domaću i prekograničnu shemu** – ima status malog poreznog obveznika i u RH i u još jednoj ili nekoliko i drugih država članica EU.

Moguće je da hrvatski porezni obveznik odabere korištenje prekogranične sheme u jednoj ili nekoliko država članica gdje nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište, dok istovremeno u nekim drugim državama članicama EU ima status redovnog poreznog obveznika (ima PDV ID broj izdan u tim državama članicama i na

svoje isporuke u tim državama primjenjuje njihovo zakonodavstvo te obračunava PDV po stopi i prema propisima tih država članica).

Ovisno o svojem poslovanju, svaki će porezni obveznik procijeniti kakav porezni status je za njega optimalan.

2. Tko je tuzemni mali porezni obveznik?

Mali porezni obveznici mogu biti svi poduzetnici, bez obzira na svoju formu: samostalne djelatnosti, obrtnici, fizičke osobe, trgovačka društva.

Sukladno članku 90.i) Zakona o PDV-u, „mali porezni obveznik“ je svaki porezni obveznik koji primjenjuje oslobođenje od plaćanja PDV-a u državi članici u kojoj postoji obveza plaćanja PDV-a u skladu s člankom 90. stavcima 1. i 2. Zakona o PDV-u. Domaći poduzetnici mogu biti **tuzemni mali porezni obveznici ako u tekućoj i prethodnoj kalendarskoj godini nisu premašili prag godišnjih isporuka od 60.000,00 eura**.

Poduzetnici čije sjedište je u nekoj drugoj državi članici EU mogu dobiti status malog poreznog obveznika u RH uz ispunjavanje još jednog dodatnog uvjeta da im godišnje isporuke u cijeloj Uniji nisu premašile 100.000,00 eura.

Prema članku 90. stavku 1. Zakona o PDV-u, oslobođenje za **tuzemnog malog poreznog obveznika** prestaje se primjenjivati od trenutka kada prijeđe godišnji prag isporuka dobara i usluga od 60.000,00 eura. Izmjenama Zakona i Pravilnika o PDV-u, propisano je da se prema izmijenjenom članku 186., stavku 1. Pravilnika o PDV-u porezni obveznik koji ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u tuzemstvu **upisuje u registar poreznih obveznika PDV-a od prvoga dana koji slijedi nakon dana prelaska propisane svote od 60.000,00 eura** iz članka 90. stavka 1. Zakona o PDV-u.

Izmijenjeno je pravilo po kojem se porezni obveznik u sustav upisuje od prvog dana mjeseca koji slijedi mjesec u kojem je pređen propisan prag za ulazak u sustav PDV-a.

ističemo...

Od 01. siječnja 2025. godine, **porezni obveznik upisuje se u sustav PDV-a po sili zakona od prvog dana koji slijedi nakon dana prelaska propisanog praga od 60.000,00 eura**. Porezni obveznik mora početi obračunavati PDV na svoje isporuke od prvog slijedećeg dana nakon dana prelaska praga.

2.1. Ulazak u sustav PDV-a

Svaki mali porezni obveznik **o prelasku praga godišnjih isporuka od 60.000,00 eura obavještava nadležnu ispostavu Porezne uprave prema svom sjedištu, prebivalištu ili uobičajenom boravištu putem Zahtjeva za registriranje za potrebe PDV-a na Obrascu P-PDV najkasnije osam dana nakon dana prelaska praga**.

U slučaju da ne podnese Zahtjev za registriranje za potrebe PDV-a (P-PDV) u propisanom roku, Porezna uprava upisuje ga u registar obveznika PDV-a po službenoj dužnosti od prvog dana koji slijedi nakon dana prelaska iznosa iz članka 90. stavka 1. Zakona o PDV-u, o čemu donosi rješenje, a žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

U registar obveznika PDV-a po službenoj dužnosti Porezna uprava upisuje i stečajnu masu ili likvidacijsku masu koja je ostala iza društva u likvidaciji odnosno stečaju koje je bilo upisano u registar

¹ 'Narodne novine', br. 73/13, 148/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20, 39/22, 113/22, 33/23, 114/23, 35/24, 152/24; Rješenje USRH 99/13, 153/13

² 'Narodne novine', br. 79/13, 85/13-ispravak, 160/13, 35/14, 157/14, 130/15, 1/17, 41/17, 128/17, 1/19, 1/20, 1/21, 73/21, 41/22, 133/22, 43/23, 1/24, 39/24, 16/25

obveznika PDV-a s danom upisa u sudski registar, o čemu donosi rješenje, a žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Iznimno, poreznog obveznika koji počinje s obavljanjem djelatnosti i nije upisan u registar obveznika PDV-a, a na obavljene isporuke obračunavao je PDV i podnio prijavu za razdoblje oporezivanja u propisanom roku za njeno podnošenje, Porezna uprava upisat će u registar obveznika PDV-a od prvog dana razdoblja oporezivanja na koje se prijava PDV-a odnosi, a porezni obveznik upisuje se u registar obveznika PDV-a na vlastiti zahtjev. Porezna uprava u roku od 8 dana od dana primitka prijave može donijeti rješenje o odbijanju zahtjeva za upis u registar obveznika PDV, osobito u slučajevima kada joj porezni obveznik nije dostupan ili se ne nalazi na adresi navedenoj u zahtjevu.

2.1.1. Dobrovoljni ulazak u sustav PDV-a

Porezni obveznik koji dragovoljno želi ući u sustav PDV-a, iz članka 90.h) Zakona o PDV-u, obavezan je sukladno odredbi članka 186., stavka 2. Pravilnika o PDV-u obračunavati PDV od dana navedenog u Obrascu P-PDV, a taj dan ne može biti prije dana podnošenja Obrascu P-PDV Poreznoj upravi.

Smatrat će se da je zahtjev za upis usvojen ako Porezna uprava unutar 8 dana od dana primitka zahtjeva ne donese rješenje o odbijanju zahtjeva. Porezna uprava upisuje poreznog obveznika u sustav PDV-a od dana navedenog u zahtjevu na Obrascu P-PDV. Odbijanje zahtjeva moguće je osobito kada porezni obveznik nije dostupan nadležnoj ispostavi Porezne uprave ili se ne nalazi na adresi navedenoj u zahtjevu za registriranje za potrebe PDV-a,

Porezni obveznik može odustati od podnesenog zahtjeva za registriranje za potrebe PDV-a u roku od 8 dana od dana podnošenja zahtjeva, pod uvjetom da u tom razdoblju nije izdavao račune s iskazanim PDV-om.

2.2. Izračun godišnjeg prometa

U izračun godišnje vrijednosti isporuka dobara i usluga za primjenu oslobođenja, odnosno za izračun prelaska praga od 60.000,00 eura prema hrvatskom Zakonu o PDV-u te prelaska praga isporuka u Uniji od 100.000,00 eura, bez PDV-a, uključuju se:

- vrijednost isporuka dobara i usluga koje bi bile oporezive kad bi ih isporučio porezni obveznik koji nema pravo na oslobođenje,
- vrijednosti isporuka uz članka 38. stavka 6. Zakona o PDV-u, za koje postoji pravo na odbitak pretporeza (obuhvaća isporuke oporezive PDV-om po stopi 0%–isporuka i ugradnja solar-nih ploča),
- vrijednost isporuka oslobođenih plaćanja PDV-a iz članka 45. do 49. Zakona o PDV-u (oslobođenja pri izvozu, oslobođenja kod obavljanja usluga na pokretnoj imovini, oslobođenja u vezi međunarodnim prijevozom, oslobođenja za isporuke izjednačene s izvozom, oslobođenja za usluge posredovanja),
- vrijednosti isporuka oslobođenih plaćanja PDV-a iz članka 41. Zakona o PDV-u, ako se primjenjuje oslobođenje iz tog članka (isporuka dobara unutar EU, kad su i isporučitelj i primatelj porezni obveznici),
- vrijednosti transakcija nekretninama i transakcija iz članka 40. stavka 1. točaka a) do g) Zakona o PDV-u, osim ako su te transakcije pomoćne.

Isporuka materijalnih i nematerijalnih gospodarskih dobara poreznog obveznika ne uključuje se u godišnju vrijednost isporuka za primjenu oslobođenja.

ističemo...

U godišnji iznos isporuka dobara i usluga za prelazak praga od 60.000,00 eura u tuzemstvu **ne uključuju se iznosi isporuka usluga kojima mjesto obavljanja nije u tuzemstvu, već se određuje prema sjedištu, prebivalištu ili uobičajenom boravištu primatelja usluge.**

Primjerice, iznos isporuka usluga kojima je mjesto oporezivanja mjesto primatelja usluge u drugim državama članicama EU ili u trećim zemljama ne ulazi u izračun godišnjih isporuka hrvatskog poreznog obveznika.

2.3. Pojednostavljeni račun

Mali porezni obveznik **može izdavati pojednostavljeni račun** kada **primjenjuje posebni postupak oporezivanja za male porezne obveznike** iz članka 90. Zakona o PDV-u, sukladno odredbama o obveznom sadržaju računa iz članka 79., stavka 12. Zakona o PDV-u. Pojednostavljeni račun sadrži slijedeće podatke:

- broj računa i datum izdavanja,
- ime i prezime (naziv), adresu, osobni identifikacijski broj ili PDV identifikacijski broj poreznog obveznika koji je isporučio dobra ili obavio usluge (prodavatelja) te naznaku mjesta gdje je isporuka dobara ili usluga obavljena (broj prodajnog mjesta, poslovnog prostora, prodavaonice i slično),
- ime i prezime (naziv), osobni identifikacijski broj ili PDV identifikacijski broj poreznog obveznika kome su isporučena dobra ili obavljene usluge (kupca),
- količinu i uobičajeni trgovački naziv isporučenih dobara te vrstu i količinu obavljenih usluga,
- iznos naknade s uključenim PDV-om razvrstane po stopi PDV-a,
- iznos obračunanog PDV-a razvrstanog po stopi PDV-a,
- kada je izdana isprava ili obavijest koja se smatra računom u skladu s člankom 78. stavkom 7. Zakona o PDV-u, uputu na prvobitni račun uz pojedinosti koje su izmijenjene.

Mali porezni obveznici koji primjenjuju oslobođenje od oporezivanja PDV-om na računu neće iskazivati podatke iz točaka 5. i 6. Za njih je bitno da na računu obavezno istaknu napomenu: „**Isporuke dobara ili usluga oslobođene su plaćanja PDV-a temeljem članka 90., stavka 1. Zakona o PDV-u.**“

Sukladno stavku 13. istoga članka, porezni obveznik ne smije izdati pojednostavljeni račun za isporuke dobara i usluga koje obavi u drugu državu članicu u kojoj se treba platiti PDV, ili njegova stalna poslovna jedinica u toj državi članici ne sudjeluje u isporuci u smislu članka 192.a Direktive Vijeća 2006/112/EZ, a osoba koja je obavezna platiti PDV je osoba kojoj je dobro bilo isporučeno, odnosno usluga obavljena.

3. Status malog poreznog obveznika u tuzemstvu (državi članici sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta) – DOMAĆA SHEMA

Prilikom isporuka dobara i usluga malog poreznog obveznika u tuzemstvu, mali porezni obveznik ne obračunava PDV, one su oslobođene PDV-a, bez obzira je li primatelj porezni obveznik ili nije Isto tako, nema pravo na korištenje pretporeza.

Kad se radi o **isporukama dobara i usluga u druge države članice EU, u kojima tuzemni mali porezni obveznik nije registriran za primjenu prekogranične sheme i isporukama u treće zemlje, vrijedi slijedeće:**

- isporuka dobara u drugu državu članicu EU oslobođena je obračuna PDV-a,
- pružanje usluga primatelju poreznom obvezniku iz EU (ima valjani PDV ID broj u VIES sustavu) koje se oporezuje prema općem pravilu iz članka 17., stavka 1. Zakona o PDV-u, zaračunava se uz prijenos porezne obveze na primatelja, no prije takve transakcije tuzemni mali porezni obveznik obavezan je pribaviti PDV identifikacijski broj. Na izlaznom računu navodi se da se radi o prijenosu porezne obveze prema članku 17., stavak 1. Zakona o PDV-u – *reverse charge*,
- isporuka usluga poreznim obveznicima u treće zemlje i treća područja oporezuje se prema sjedištu primatelja, sukladno članku 17., stavku 1. Zakona o PDV-u, no nije potrebno prethodno pribavljanje PDV identifikacijskog broja. Na izlaznom računu stavlja se napomena da se radi o prijenosu porezne obveze prema članku 17., stavku 1. Zakona o PDV-u,
- isporuka usluga osobama koje nisu porezni obveznici i imaju sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u drugim državama članicama EU ili u trećim zemljama, a koje se oporezuju prema općem pravilu iz članka 17., stavka 2. Zakona o PDV-u, oporezuje se u mjestu gdje sjedišta pružatelja usluge. Tuzemni mali porezni obveznik na svojem izlaznom računu za obavljenu uslugu navodi: „Oslobođeno PDV-a prema članku 90., stavku 1. Zakona o PDV-u“,
- izvozne isporuke dobara, sa teritorija RH u treću zemlju, dokazuju se carinskom deklaracijom i oslobođene su oporezivanja PDV-om sukladno članku 45., stavku 1., točki 1. Zakona o PDV-u.

Mali porezni obveznik obavezno mora pribaviti PDV identifikacijski broj ako namjerava pružati ili primiti usluge od poreznih obveznika iz EU, no mora voditi računa i o pribavljanju PDV ID broja ako se približi godišnjem iznosu od 10.000,00 eura stjecanja dobara od poreznih obveznika unutar EU.

Stjecanja dobara do 10.000,00 eura od poreznih obveznika iz EU oporezuva su u državi članici isporučitelja pa će isporučitelj na svom računu iskazati PDV prema propisima te države članice, a tuzemni mali porezni obveznik morat će platiti strani PDV i pri tom neće imati pravo na pretporez niti povrat plaćenog stranog PDV-a. Međutim, po prelasku praga od 10.000,00 eura primljenih dobara iz svih država članica EU u kalendarskoj godini, stjecanja dobara bit će oporeziva u tuzemstvu i tuzemni primatelj će morati stranom isporučitelju dati svoj PDV ID broj prije obavljanja isporuke i izdavanja računa. Strani isporučitelj će na računu navesti svoj i primateljjev PDV identifikacijski broj, neće zaračunati PDV nego staviti napomenu o *prijenosu porezne obveze – reverse charge*, a tuzemni primatelj će tada biti obavezan na plaćenu naknadu obračunati PDV prema tuzemnim propisima i platiti ga te podnijeti prijave PDV i PDV-S. Neće imati pravo na pretporez.

Tuzemni mali porezni obveznik također može i **odustati od praga stjecanja dobara iz EU** od 10.000,00 eura i ishoditi PDV identifikacijski broj, no obavezan ga je primjenjivati i obračunavati i plaćati hrvatski PDV u razdoblju od dvije kalendarske godine, pri čemu nema pravo na pretporez niti ikakav povrat prethodno plaćenog PDV-a.

ističemo...

Prag stjecanja ne primjenjuje se na stjecanje iz EU novih prijevoznih sredstava niti trošarinskih dobara. Kada tuzemni mali porezni obveznik stječe trošarinska dobra ili nova prijevozna sredstva, obavezan je na njih obračunati i platiti PDV u RH.

3.1. Status hrvatskog malog poreznog obveznika u drugim državama članicama EU

Tuzemni mali porezni obveznik koji upotrebljava samo domaću shemu neće moći primjenjivati oslobođenje za male porezne obveznike za svoje isporuke dobara i usluga kojima je mjesto oporezivanja u inozemstvu. Kako ne upotrebljava prekograničnu shemu, njegove će isporuke u drugim državama EU biti oporezive. U slučaju da strani primatelj tih usluga nije porezni obveznik i zbog toga ne može preuzeti poreznu obvezu ili dotična država članica EU ne primjenjuje pojednostavljenje u oporezivanju, tuzemni mali porezni obveznik morat će pribaviti PDV identifikacijski broj u državi EU gdje je mjesto oporezivanja i na svojim računima obračunavati strani PDV. Alternativno, može koristiti sustav OSS.

3.2. Pribavljanje PDV identifikacijskog broja

Mali porezni obveznici sa sjedištem, prebivalištem, ili uobičajenim boravištem u tuzemstvu, koji primjenjuju oslobođenje od plaćanja PDV-a samo u tuzemstvu, nisu obvezni zatražiti izdavanje PDV identifikacijskog broja, osim ako obavljaju transakcije iz članka 77., stavka 5., točaka b), d) ili e) Zakona o PDV-u. Sukladno članku 77., stavku 5. Zakona o PDV-u, „*Porezna uprava dodijelit će PDV identifikacijski broj:*

- a) *svakom poreznom obvezniku koji na području Republike Hrvatske obavlja isporuke dobara ili usluga za koje postoji pravo na odbitak PDV-a, osim poreznom obvezniku iz članka 6., stavka 4. Zakona i poreznom obvezniku koji obavlja isporuke dobara ili usluga za koje PDV plaća primatelj dobara ili usluga u skladu s člankom 75., stavkom 1., točkama 3., 6. i 7. te člankom 75., stavkom 2. Zakona o PDV-u,*
- b) *svakom poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, koji stječe dobra unutar Europske unije u skladu s člankom 4., stavkom 1., točkom 2. ovoga Zakona te svakom poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik čija su stjecanja dobara unutar Europske unije predmet oporezivanja PDV-om u skladu s člankom 5., stavkom 4. Zakona o PDV-u,*
- c) *svakom poreznom obvezniku koji u Republici Hrvatskoj obavlja stjecanje dobara unutar Europske unije za potrebe svoje gospodarske djelatnosti iz članka 6., stavka 2. ovoga Zakona, koja se obavlja izvan Republike Hrvatske,*
- d) *svakom poreznom obvezniku koji ima sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište u Republici Hrvatskoj, koji obavlja usluge na području druge države članice za koje je primatelj usluge obavezan platiti PDV u skladu s člankom 196. Direktive Vijeća 2006/112/EZ.*
- e) *svakom poreznom obvezniku koji ima sjedište, stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište u Republici Hr-*

vatskoj koji obavlja usluge na području druge države članice za koje je primatelj usluge obavezan platiti PDV u skladu s člankom 196. Direktive Vijeća 2006/112/EZ.

Zaključujemo, da mali porezni obveznik, a i redovni porezni obveznik, mora predati zahtjev za izdavanje PDV identifikacijskog broja u slučaju kad namjerava obavljati slijedeće transakcije:

- Obavlja usluge poreznim obveznicima iz drugih država članica EU,
- Prima usluge od poreznih obveznika iz drugih država članica EU,
- Stječe dobra unutar EU – stječe dobra od poreznog obveznika iz druge države članice EU, a pri tome je tijekom tekuće ili prethodne kalendarske godine stekao dobra iz EU u iznosu koji se približava iznosu od 10.000,00 eura ili je odustao od praga stjecanja dobara iz EU,
- Stječe trošarinska dobra iz drugih država članica, neovisno o prelasku praga unutar kalendarske godine od 10.000,00 eura.

Pribavljanje PDV identifikacijskog broja nije potrebno za pružanje i primanje usluga iz trećih zemalja, izvan područja EU, te pri stjecanju novih prijevoznih sredstava, ako se ne obavljaju druge transakcije unutar EU.

3.3. Isporuke s mjestom oporezivanja u drugim državama članicama EU i registracija za potrebe PDV-a u EU

Mali porezni obveznik koji primjenjuje samo domaću shemu i ne primjenjuje prekograničnu shemu u jednoj ili više drugih država EU, prilikom obavljanja usluga koje se ne oporezuju po principu prijenosa porezne obveze prema članku 17. Zakona o PDV-u i isporuka dobara kojima nije mjesto oporezivanja u RH, nego im je mjesto oporezivanja u drugoj državi članici EU, susrest će se sa dvije mogućnosti:

- Druga država članica EU u kojoj je mjesto oporezivanja isporuke hrvatskog malog poreznog obveznika svojim je poreznim propisima omogućila pojednostavljenje u oporezivanju PDV-om za strane porezne obveznike i kada su usluge obavljene poreznom obvezniku koji je u toj državi registriran za PDV, hrvatski mali porezni obveznik ne mora se tamo registrirati za PDV, nego poreznu obvezu preuzima tamošnji porezni obveznik primatelj. Hrvatski porezni obveznik tada izdaje račun prema hrvatskim propisima, bez PDV-a, s odgovarajućom napomenom specifičnom za vrstu obavljene isporuke,
- Druga država članica EU nije omogućila pojednostavljenje u oporezivanju isporuka stranih poreznih obveznika ili se isporuka obavlja osobi koja nije porezni obveznik pa se hrvatski mali porezni obveznik tamo prethodno mora registrirati za potrebe PDV-a. On će za svoje isporuke s mjestom oporezivanja u toj državi članici morati izdati račun s PDV-om prema propisima te države, predavati inozemne PDV prijave i plaćati inozemni PDV.

Isto će vrijediti i za domaćeg malog poreznog obveznika koji upotrebljava prekograničnu shemu u jednoj ili više država članica EU, kada obavlja isporuke s mjestom oporezivanja u nekoj državi članici EU u kojoj ne upotrebljava prekograničnu shemu.

Ako porezni obveznik ne može izbjeći obvezu zaračunavanja stranog PDV-a za svoje isporuke u drugoj državi EU, osim registracije za potrebe PDV-a u toj drugoj državi radi ispunjavanja obveza vezanih za PDV može koristiti i OSS sustav te putem OSS sustava predavati prijave i plaćati inozemni PDV. U OSS sustav može se registrirati putem Internet stranice hrvatske Porezne uprave.

Kompliciraniji, a vjerojatno i skuplji postupak jest pribavljanje inozemnog PDV identifikacijskog broja i registracija u PDV sustav u drugoj državi članici, uz podršku inozemnog knjigovođe ili poreznog savjetnika koji će moći pružiti savjete i upute o ispunjavanju poreznih obveza u inozemstvu.

3.4. Porezne prijave koje podnosi mali porezni obveznik

Mali porezni obveznik u tuzemstvu nije u sustavu PDV-a, obavlja isporuke koje su oslobođene oporezivanja, nema pravo korištenja pret poreza i zbog toga nije obavezan podnositi prijave PDV-a, kako je i određeno člankom 85. Zakona o PDV-u. Međutim, tuzemni mali porezni obveznik obavezan je podnositi prijavu PDV u slučajevima iz članka 85., stavka 3. Zakona o PDV-u:

- kad je obavezan platiti PDV umjesto poreznog obveznika koji nema sjedište u RH,
- kada stječe dobra unutar EU i obavezan je platiti PDV na stjecanje,
- ako unutar EU stječe dobra koja podliježu trošarinama,
- kada obavlja usluge poreznim obveznicima iz drugih država članica EU ili iz trećih zemalja za koje je prema članku 17. stavku 1. Zakona o PDV-u mjesto obavljanja usluge mjesto sjedišta primatelja usluge.

Pored podnošenja prijave PDV u prethodno navedenim slučajevima, mali porezni obveznik koji obavlja transakcije s poreznim obveznicima iz drugih država članica EU u poreznim razdobljima u kojima ih je obavio uz prijavu PDV obvezno podnosi i Zbimu prijavu (Obrazac ZP) prilikom isporuke usluga i dobara u države članice EU na koje se primjenjuje prijenos porezne obveze na primatelja i prijavu za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica EU (Obrazac PDV-S) kada je obavezan na primljena dobra i usluge obračunati i platiti hrvatski PDV po principu prijenosa porezne obveze.

Za usluge obavljene poreznim obveznicima iz trećih zemalja, nije potrebno pribavljati PDV identifikacijski broj niti slati prijavu ZP, nego se iznos naknade iskazuje samo u Obrascu PDV za razdoblje oporezivanja u kojem je usluga obavljena.

Primljene usluge od poreznih obveznika iz trećih zemalja mali porezni obveznik također iskazuje u PDV prijavi za razdoblje u kojem je usluga primljena, bez podnošenja dodatnih prijava/obrazaca.

3.5. Prestanak primjene posebnog postupka u tuzemstvu

Mali porezni obveznik, odnosno porezni obveznik koji primjenjuje posebni postupak za male porezne obveznike, može ga dobrovoljno prestati primjenjivati i postati redovni porezni obveznik ili može prelakom praga od 60.000,00 eura godišnjeg prometa (vidi jedno od prethodnih poglavlja) po sili zakona postati redovni porezni obveznik.

Porezni obveznik koji je na vlastiti zahtjev, dragovoljno, upisan u sustav PDV-a i počeo primjenjivati redovni postupak obračuna PDV-a, u tom statusu mora ostati dvije kalendarske godine, pri čemu je godina upisa prva godina.

Sukladno članku 186.e) Pravilnika o PDV-u, porezni obveznik koji je u sustavu PDV-a može podnijeti nadležnoj ispostavi Zahtjev za izlazak iz sustava PDV-a do 15. siječnja tekuće godine, ako je do kraja prethodne kalendarske godine zadovoljio slijedeće uvjete:

- 1) u prethodnoj kalendarskoj godini ostvario je godišnji promet manji od 60.000,00 eura odnosno manji od propisanog praga za ulazak u sustav PDV-a iz članka 90., stavka 1. Zakona o PDV-u, i

- 2) u sustavu PDV-a je do kraja prethodne kalendarske godine proveo neprekidno najmanje dvije kalendarske godine, pri čemu se godina upisa (neovisno o mjesecu upisa) smatra prvom kalendarskom godinom.

ističemo...

Ulaskom u sustav PDV-a, porezni obveznik mora primjenjivati postupak za redovne porezne obveznike najmanje dvije kalendarske godine, neovisno je li upisan u registar PDV po sili zakona ili dragovoljno. Godina upisa smatra se prvom godinom.

Porezni obveznik može biti izbrisan iz registra obveznika PDV-a po službenoj dužnosti, ako ne obavlja djelatnost u razdoblju duljem od jedne godine ili je sudjelovao u prijevanim radnjama.

ističemo...

Za tuzemne male porezne obveznike koji primjenjuju samo domaću shemu, a ne i prekograničnu shemu, ne nastaju promjene u vezi s izmjenama propisa o PDV-u od 1. siječnja 2025. godine, osim u vezi s iznosom praga povećanim na 60.000,00 eura, vrstama transakcija koje ulaze u izračun godišnjeg prometa i obveznim ulaskom u sustav PDV-a prvi dan nakon dana u kojem je prijeđen prag članka 90. stavka 1. Zakona o PDV-u.

Više o oporezivanju poslovanja tuzemnog malog poreznog obveznika koji primjenjuje samo domaću shemu, pročitajte u članku „Mali porezni obveznik i PDV“ koji je objavljen u RiPup-u broj 5/2023.

4. Ostvarivanje statusa malog poreznog obveznika u drugim državama članicama EU – PREKOGRANIČNA SHEMA

Hrvatski porezni obveznici, kako mali porezni obveznici, tako i redovni porezni obveznici koji su u RH u sustavu PDV-a i imaju sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u RH, od 01. siječnja 2025. godine imaju mogućnost (ne i obvezu) u svojem poslovanju u drugim državama članicama EU primjenjivati tzv. prekograničnu shemu.

Prekogranična shema odnosi se na skup odredbi u zakonodavstvu EU koja poreznom obvezniku sa sjedištem u jednoj državi članici EU omogućava status malog poreznog obveznika u jednoj ili više drugih država članica EU.

Do 31. prosinca 2024. to nije bilo moguće, a porezni obveznici mogli su biti u statusu malog poreznog obveznika isključivo u državi članici svojeg sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta. Posljedično, bili su manje konkurentni na tržištu država članica EU u kojima nisu imali sjedište, a njihove administrativne obveze i troškovi proizašli iz potrebe za usklađenjem sa poreznim propisima u drugim državama članicama EU veći, što ih je opterećivalo proporcionalno više nego velike porezne obveznike i negativno se odražavalo na njihovu konkurentnost i razvoj.

ističemo...

Ukidanje individualnog identifikacijskog broja hrvatskom poreznom obvezniku koji je do trenutka ukidanja primjenjivao prekograničnu shemu ne utječe na njegov porezni status u RH. Ako je do tog trenutka porezni obveznik u RH imao status malog poreznog obveznika i nije prešao godišnji prag od 60.000,00 eura isporuka u tuzemstvu i nadalje zadržava status malog poreznog obveznika u RH.

Porezni obveznik koji u RH ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište i primjenjuje prekograničnu shemu, u jednoj ili nekoliko država članica može po svojoj odluci primjenjivati prekograničnu shemu, dok u svim ostalim državama članicama primjenjuje redovan porezni postupak (registrira se za potrebe PDV-a ili koristi sustav OSS). Iz tog razloga, moguća je istovremena primjena i prekogranične sheme i OSS sustava.

4.1. Primjeri za provjeru mogućnosti korištenja prekogranične sheme

Primjer 1.

Država članica EU	Godišnji promet u prethodnoj godini u EUR	Godišnji promet u tekućoj godini u EUR	Porezni obveznik koji je u prethodnoj i tekućoj kalendarskoj godini ostvario prikazane promete dobara i usluga može zatražiti primjenu prekogranične sheme na području EU, jer ni u jednoj godini nije prešao prag od 100.000,00 eura godišnjeg prometa
Država sjedišta – RH	32.000,00	35.000,00	
Država primjene 1	24.000,00	15.000,00	
Država primjene 2	15.000,00	9.700,00	
Država primjene 3	4.000,00	19.500,00	
Ostale države	575,00	152,00	
UKUPNO EU	75.575,00	79.352,00	

Primjer 2.

Država članica EU	Godišnji promet u prethodnoj godini u EUR	Godišnji promet u tekućoj godini u EUR	Porezni obveznik neće moći primjenjivati prekograničnu shemu jer je u prethodnoj kalendarskoj godini ostvario promet u Uniji viši od 100.000,00 eura. Jednaki ishod bio bi i da je prag premašen samo u tekućoj godini.
Država sjedišta – RH	32.000,00	35.000,00	
Država primjene 1	54.000,00	15.000,00	
Država primjene 2	15.000,00	9.700,00	
Država primjene 3	4.000,00	19.500,00	
Ostale države	575,00	152,00	
UKUPNO EU	105.575,00	79.352,00	

ističemo...

Primjenu prekogranične sheme pojedina država članica će odobriti ukoliko porezni obveznik u prethodnoj i tekućoj kalendarskoj godini nije prešao nacionalni prag isporuka dobara i usluga u toj državi.

U oba primjera, porezni obveznik sa sjedištem u RH moći će u tekućoj godini primjenjivati domaću shemu, odnosno biti mali porezni obveznik u RH, jer u tekućoj i prethodnoj kalendarskoj godini nije premašio propisani prag od 60.000,00 eura isporuka dobara i usluga u tuzemstvu, uz uvjet da nije zatražio dragovoljni upis u sustav PDV-a u prethodnoj kalendarskoj godini i da je početkom tekuće godine do 15. siječnja predao zahtjev za ispis iz registra obveznika PDV-a (ako je prethodne godine bio redovni porezni obveznik).

4.2. Prethodna obavijest

Postupak za ostvarenje prava na primjenu prekogranične sheme započinje slanjem tzv. prethodne obavijesti Poreznoj upravi. Prethodna obavijest šalje se elektronički, putem portala Porezne uprave „e-porezna“.

Sukladno članku 90.a) Zakona o PDV-u, **prethodna obavijest** saždi slijedeće informacije:

- ime, djelatnost, pravni oblik i adresu poreznog obveznika,
- državu članicu ili države članice u kojima porezni obveznik namjerava primjenjivati oslobođenje,
- ukupnu vrijednost isporuka dobara i/ili usluga obavljenih u državi članici u kojoj porezni obveznik ima sjedište, prebivalište

ili uobičajeno boravište i u svim drugim državama članicama tijekom prethodne kalendarske godine,

- ukupnu vrijednost isporuka dobara i/ili usluga obavljenih u državi članici u kojoj porezni obveznik ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište i u svim drugim državama članicama tijekom tekuće kalendarske godine prije obavijesti,
- PDV identifikacijski broj izdan u državi u kojoj se namjerava koristiti prekogranična shema, ako ga porezni obveznik posjeduje. Država članica ukinut će ga ako odobri korištenje oslobođenja.

U prethodnu obavijest unose se vrijednosti isporuka koje se inače uključuju u izračun praga vrijednosti za upis u registar poreznih obveznika PDV-a kako je i objašnjeno u jednom od prethodnih poglavlja, a iznose treba iskazati u eurima.

Pojedine države članice EU zahtijevaju iznos isporuka dobara i usluga u dvije prethodne kalendarske godine pa u tom slučaju treba dostaviti podatke za dvije prethodne kalendarske godine.

Isto tako, pojedine države članice EU primjenjuju različite pragove za različite gospodarske sektore pa je u tom slučaju potrebno prijaviti ukupnu vrijednost isporuka u pogledu svakog praga koji se primjenjuje.

ističemo...

Sukladno članku 90., stavku 9. Zakona o PDV-u, oslobođenje od plaćanja PDV-a primjenjuje se u pogledu države članice u kojoj porezni obveznik nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište i u kojoj taj porezni obveznik namjerava primjenjivati oslobođenje od plaćanja PDV-a:

- od dana kada je poreznog obveznika država članica njegova sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta **obavijestila o individualnom identifikacijskom broju** u slučaju kada je porezni obveznik dostavio prethodnu obavijest ili,
- od dana kada je država članica sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta poreznom obvezniku **potvrdila individualni identifikacijski broj** u slučaju kada je porezni obveznik dostavio ažuriranu prethodnu obavijest.

Ažuriranjem ranije podnesene prethodne obavijesti porezni obveznik obavještava državu članicu sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta u skladu s člankom 90., stavkom 7. Zakona o PDV-u da namjerava primjenjivati oslobođenje od plaćanja PDV-a u državi članici ili državama članicama koje nisu države članice navedene u prethodnoj obavijesti i tada nije obavezan dati informacije koje su već uključene u izvješća koja su prethodno podnesena na temelju članka 90.b) Zakona o PDV-u, odnosno u tromjesečna izvješća. U ažuriranju obvezno uključuje individualni identifikacijski broj iz članka 90., stavka 4., točke b) Zakona o PDV-u.

Ažuriranjem prethodne obavijesti porezni obveznik unaprijed obavještava državu članicu sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta o svakoj promjeni prethodno dostavljenih informacija iz početno dostavljene prethodne obavijesti, uključujući i namjeru da primjenjuje oslobođenje u državi članici ili državama članicama koje nisu države članice navedene u prethodnoj obavijesti te odluku o prestatku primjene odredbe o oslobođenju u državi članici ili državama članicama u kojima taj porezni obveznik nema sjedište, prebivalište

ili uobičajeno boravište. Primjena odredbe o oslobođenju prestaje od prvoga dana slijedećeg kalendarskog tromjesečja koje slijedi nakon primitka informacija od poreznog obveznika ili, ako su te informacije primljene tijekom zadnjeg mjeseca kalendarskog tromjesečja, od prvoga dana drugog mjeseca slijedećeg kalendarskog tromjesečja.

ističemo...

Porezna uprava najkasnije u roku od 35 radnih dana nakon primitka prethodne obavijesti, osim u posebnim slučajevima sumnje na utaju poreza ili izbjegavanja plaćanja poreza, obavještava poreznog obveznika o individualnom identifikacijskom broju, odnosno potvrdi tog broja.

4.3. Postupanje hrvatskog malog poreznog obveznika koji primjenjuje prekograničnu shemu³

Oporezivanje isporuka poreznog obveznika koji primjenjuje prekograničnu shemu kod nekih je vrsta isporuka drugačije od dosadašnjih pravila i preporuka je da se hrvatski porezni obveznici dobro informiraju prije odluke o primjeni prekogranične sheme u svojem poslovanju, jer osim drugačijeg oporezivanja, u tom se slučaju mijenjaju i pravila o odbitku pretporeza.

U slučajevima kada se mjestom obavljanja isporuke smatra druga država članica EU u kojoj hrvatski porezni obveznik upotrebljava prekograničnu shemu, treba se unaprijed raspitati o pravilima o izdavanju računa.

4.3.1. Primjeri oporezivanja isporuka poreznog obveznika koji primjenjuje prekograničnu shemu

Primjer 3.

Porezni obveznik sa sjedištem u Austriji primjenjuje shemu za male porezne obveznike u Austriji i registriran je za primjenu prekogranične sheme u Hrvatskoj, pri čemu koristi svoj EX broj. Dakle, za isporuke dobara i usluga s mjestom oporezivanja u RH ima pravo na primjenu oslobođenja od oporezivanja iz članka 90., stavka 2. Zakona o PDV-u. Poreznom obvezniku sa sjedištem u RH pruža uslugu poslovnog savjetovanja. Prema općem pravilu, usluge savjetovanja između dvaju poreznih obveznika unutar EU oporezuju se prema članku 17., stavku 1. Zakona o PDV-u, u mjestu primatelja usluge.

Austrijski porezni obveznik primjenjuje prekograničnu shemu u RH, gdje je mjesto oporezivanja usluge savjetovanja prema članku 17., stavku 1. Zakona o PDV-u. Iz toga proizlazi da je usluga savjetovanja oporeziva u RH. Međutim, kako austrijski pružatelj usluge u RH ima status malog poreznog obveznika, hrvatski porezni obveznik primatelj usluge nema obvezu obračuna i plaćanja PDV-a na primljenu uslugu. Prema individualnom identifikacijskom broju EX utvrdit će da se radi o malom poreznom obvezniku.

Austrijski porezni obveznik isporuku usluge uvrstit će u evidenciju o prometu/iskorukama na području RH.

Primjer 4.

Porezni obveznik sa sjedištem u Austriji primjenjuje shemu za male porezne obveznike u Austriji te primjenjuje prekograničnu shemu u Mađarskoj i Sloveniji. U RH nema status malog poreznog obveznika. Poreznom obvezniku sa sjedištem u RH pruža uslugu poslovnog savjetovanja.

Sukladno općem pravilu o prijenosu porezne obveze iz članka 17., stavka 1. Zakona o PDV-u, usluge savjetovanja između dvaju poreznih obveznika iz država članica EU oporezuju se u mjestu primatelja pa je usluga oporeziva u RH. Kako pružatelj usluge iz Austrije ne primjenjuje prekograničnu shemu za isporuke u RH, hrvatski porezni obveznik primatelj na uslugu mora obračunati i platiti PDV po stopi 25%.

Austrijski isporučitelj uslugu će evidentirati kao promet/iskoruke u Austriji.

Primjer 5.

Hrvatski porezni obveznik u sustavu PDV-a u RH primjenjuje prekograničnu shemu za male porezne obveznike u Italiji. Talijanskom poreznom obvezniku isporučuje dobra iz Hrvatske u Italiju.

Isporuka dobara je oslobođena prema članku 41., stavku 1., točki a) Zakona o PDV-u. Primjena prekogranične sheme u Italiji ne utječe na porezni tretman isporuke kod hrvatskog isporučitelja. Hrvatski isporučitelj na ovu isporuku primjenjuje ista pravila kao i do kraja 2024. godine i prijavljuje je u Zbirnoj prijavi (ZP) te u PDV obrascu na poziciji I.3. kao isporuku dobara unutar EU.

Primjer 6.

Hrvatski porezni obveznik koji posjeduje PDV identifikacijski broj primio je dobra iz Austrije od austrijskog poreznog obveznika sa važećim austrijskim PDV identifikacijskim brojem. Austrijski porezni obveznik redovni je porezni obveznik u Austriji, a u RH primjenjuje prekograničnu shemu za male porezne obveznike.

Hrvatski porezni obveznik primatelj dobara mora provjeriti posjeduje li austrijski isporučitelj ispravan PDV identifikacijski broj. Tada na primljenu isporuku obračunava hrvatski PDV, priznaje pretporez ako ima pravo korištenja pretporeza, te isporuku prijavljuje u prijavi PDV-S i prijavi PDV kao stjecanje dobara unutar EU.

U ovom slučaju, hrvatski porezni obveznik stjecatelj dobara mora obračunati PDV na primljena dobra, bez obzira da li austrijski stjecatelj u RH primjenjuje prekograničnu shemu za male porezne obveznike ili ne.

Primjer 7.

Hrvatski porezni obveznik je redovni porezni obveznik u tuzemstvu, a prekograničnu shemu primjenjuje u nekoliko drugih država članica EU, među ostalim i u Sloveniji. U svojem poslovanju isporučuje dobra krajnjim potrošačima na području Slovenije. Mjesto oporezivanja tih isporuka je u Sloveniji.

Kako hrvatski isporučitelj primjenjuje prekograničnu shemu u Sloveniji, na isporuku robe krajnjim potrošačima u Sloveniji neće obračunavati slovenski PDV niti će moći koristiti pretporez na dobra i usluge koje koristi za isporuke dobara krajnjim potrošačima u Sloveniji.

4.3.2. Primjeri utvrđivanja prava na odbitak pretporeza kod poreznog obveznika koji primjenjuje prekograničnu shemu

Porezni obveznik koji primjenjuje prekograničnu shemu nema pravo na odbitak pretporeza po ulaznim računima za primljena dobra i usluge koje koristi za svoje isporuke u drugim državama članicama EU u kojima primjenjuje prekograničnu shemu za male porezne ob-

3 European Commission: „Guide to the SME scheme“, September 2024; „Explanatory Notes to the EU VAT changes as regards the special scheme for small enterprises“, www.fu.gov.si – Posebna ureditev za male davčne zavezance, 3. izdaja Januar 2025

veznike. Važno je uočiti da nema pravo na pretporez po ulaznim računima za usluge i dobra koja su mu u tuzemstvu isporučili hrvatski ili strani porezni obveznici, čak i ako je u RH redovni porezni obveznik, ako će primljena dobra i usluge koristiti za svoje isporuke u drugim državama članicama EU u kojima primjenjuje prekograničnu shemu.

Na svojim izlaznim računima za te isporuke ne smije iskazivati PDV.

Primjer 8.

Hrvatski poduzetnik primjenjuje domaću shemu u tuzemstvu i radi svojeg poslovanja u Italiji je registriran za potrebe PDV-a te mu je tamo dodijeljen talijanski PDV identifikacijski broj. U RH nabavlja dobra i usluge koje zatim koristi za svoje isporuke u RH ili u Italiji, a neka primljena dobra i usluge koristi za svoje isporuke u obje zemlje.

Hrvatski porezni obveznik je mali porezni obveznik u RH, na tuzemne isporuke ne obračunava PDV, dok na svoje isporuke u Italiji obračunava talijanski PDV.

Na sva dobra i usluge primljene u tuzemstvu neće moći koristiti pretporez, jer u tuzemstvu (koje je ujedno njegova država sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta) ima status maloga poreznog obveznika.

Primjer 9.

Hrvatski mali porezni obveznik ne koristi prekograničnu shemu. Za svoje poslovanje nabavlja dobra i usluge u Sloveniji, gdje je registriran za PDV i posjeduje slovenski PDV identifikacijski broj. Na isporuke potrošačima u Sloveniji obračunava slovenski PDV. Za sada ne obavlja isporuke u RH.

Hrvatski porezni obveznik ima pravo na odbitak pretporeza sadržan u računima za dobra i usluge koje je primio u Sloveniji, jer iste u cijelosti koristi za potrebe svojih oporezivih isporuka u Sloveniji.

Primjer 10.

Hrvatski redovni porezni obveznik primjenjuje prekograničnu shemu u Italiji. U RH nabavlja robu i usluge koje koristi za svoje isporuke u obje zemlje, pri čemu su isporuke u Hrvatskoj oporezive PDV-om, a u Italiji su oslobođene temeljem primjene prekogranične sheme za male porezne obveznike.

Hrvatski porezni obveznik može koristiti pretporez sadržan u računima za dobra i usluge primljene u tuzemstvu, koje će koristiti za svoje tuzemne oporezive isporuke. Pretporez za primljena dobra i usluge u tuzemstvu koje će koristiti za svoje oslobođene isporuke u Italiji ne može koristiti. Ako bi primljena dobra i usluge koristio za isporuke u obje zemlje (oporezive i neoporezive), pretporez smije priznati samo razmjerno, uzimajući u obzir udio oporezivih isporuka u ukupnim isporukama.

Primjer 11.

Tuzemni redovni porezni obveznik primjenjuje prekograničnu shemu u Austriji. Robu i usluge nabavlja u Hrvatskoj, a koristi ih isključivo za isporuke dobara i usluga u Austriji.

Hrvatski porezni obveznik ne smije priznavati pretporez na primljena dobra i usluge u RH, jer ih koristi isključivo za oslobođene isporuke u Austriji.

4.4. Tromjesečno izvješće

Porezni obveznik koji primjenjuje prekograničnu shemu za male porezne obveznike na području država članica EU koje nisu država njegova sjedišta, obvezan je za svako kalendarsko tromjesečje u državi članici sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta podnijeti

tzv. **tromjesečno izvješće**, sa naznačenim individualnim identifikacijskim brojem (EX broj) te slijedećim informacijama:

- ukupnu vrijednost isporuka obavljenih tijekom kalendarskog tromjesečja u državi članici sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta ili „0“ u slučaju da nije bilo isporuka,
- ukupnu vrijednost isporuka obavljenih tijekom kalendarskog tromjesečja u svakoj državi članici koja nije država članica sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta ili „0“ u slučaju da nije bilo isporuka.

Vrijednost isporuka dobara i usluga čine vrijednosti isporuka koje se uključuju u prag za upis u registar obveznika PDV-a. Vrste isporuka koje se ne uključuju u izračun praga iz članka 90., stavaka 3. i 4. Zakona o PDV-u ne uključuju se ni u tromjesečno izvješće.

Tromjesečno izvješće **dostavlja se u roku od jednog mjeseca po završetku tromjesečja, elektronički, putem portala „e-porezna“**. Izvješće za prvo tromjesečje u kalendarskoj godini podnosi se najkasnije 30. travnja, za drugo tromjesečje najkasnije do 31. srpnja, za treće tromjesečje, najkasnije do 31. listopada, a za posljednje tromjesečje u kalendarskoj godini izvješće se podnosi najkasnije do 31. siječnja slijedeće godine. Obveza predaje izvješća postoji čak i ako u predmetnom tromjesečju porezni obveznik uopće nije obavljao isporuke. Ako porezni obveznik ne preda izvješće, Porezna uprava od njega može zahtijevati predaju PDV obrasca.

4.4.1. Prvo tromjesečno izvješće

Porezni obveznik koji po prvi puta predaje tromjesečno izvješće iskazuje slijedeće podatke:

- vrijednosti isporuka za razdoblje od podnošenja prethodne obavijesti do kraja kalendarskog tromjesečja u kojem je prethodna obavijest podnesena, ako je prethodna obavijest podnesena prije kalendarskog tromjesečja u kojem je počeo primjenjivati posebni postupak za male porezne obveznike,
- ne iskazuje vrijednosti isporuka koje je iskazao u prethodnoj obavijesti, ako je podnio prethodnu obavijest tijekom kalendarskog tromjesečja u kojem je počeo primjenjivati posebni postupak oporezivanja za male porezne obveznike.

Dostava izvješća koristi se za praćenje kretanja iznosa isporuka poreznog obveznika u tuzemstvu i svim državama članicama Europske unije. Ako porezni obveznik koji primjenjuje prekograničnu shemu i oslobođenje od plaćanja PDV-a u drugim državama članicama EU koje nisu države njegovog sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta unutar jedne kalendarske godine obavi isporuke koje premašuju propisani prag u Uniji od 100.000,00 eura, gubi pravo na korištenje prekogranične sheme i oslobođenja od oporezivanja PDV-om u državama članicama EU koje nisu država sjedišta.

4.4.2. Završno tromjesečno izvješće

Porezni obveznik je u roku od 15 radnih dana obvezan podnijeti završno tromjesečno izvješće iz članka 90.b), stavka 3. Zakona o PDV-u sa slijedećim iznosima:

- ukupna vrijednost isporuka dobara i usluga obavljenih u tuzemstvu od početka kalendarskog tromjesečja do dana kada je prijedn prag godišnjeg prometa u Uniji i
- ukupnu vrijednost isporuka dobara i usluga obavljenih u svim ostalim državama članicama od početka kalendarskog tromjesečja do dana kada je prijedn prag godišnjeg prometa u Uniji.

ističemo...

Prema članku 90.b), stavak 3. Zakona o PDV-u, ako hrvatski porezni obveznik prijeđe prag godišnjeg prometa u Uniji od 100.000,00 eura, o tome mora obavijestiti državu članicu sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta u roku od 15 radnih dana. Istodobno mora prijaviti vrijednost isporuka, tuzemnih te u svim ostalim državama članicama EU, koje su izvršene od početka tekućeg kalendarskog tromjesečja do datuma prelaska praga godišnjeg prometa u Uniji.

Važno! Sama transakcija kojom porezni obveznik prelazi godišnji promet od 100.000,00 eura u Uniji ne može biti oslobođena oporezivanja temeljem korištenja prekogranične sheme.

Porezna uprava ukida individualni identifikacijski broj (EX broj) s danom prelaska praga, o čemu donosi rješenje, a žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Gubitak prava na primjenu prekogranične sheme ne povlači za sobom gubitak prava na korištenje domaće sheme za hrvatske porezne obveznike sa sjedištem u RH.

Kao i kod prethodne obavijesti, iznose čine vrijednosti vrsta transakcija navedenih u članku 90., stavcima 3. i 4. Zakona o PDV-u, iznosi se izražavaju u eurima, a ako država članica koja odobrava oslobođenje primjenjuje različite pragove za različite gospodarske sektore, porezni obveznik mora toj državi zasebno prijaviti ukupnu vrijednost isporuka dobara i/ili usluga u pogledu svakog praga koji se eventualno primjenjuje.

4.5. Prestanak primjene prekogranične sheme

Člankom 90.e) Zakona o PDV-u propisano je da država članica sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta bez odgode deaktivira individualni identifikacijski broj (EX broj) ili, ako porezni obveznik i dalje primjenjuje oslobođenje u drugoj državi članici ili više njih, prilagođuje informacije primljene na temelju članka 90., stavaka 5. do 8. Zakona o PDV-u u prethodnoj obavijesti ili ažuriranoj prethodnoj obavijesti u pogledu dotične države članice ili država članica u slijedećim slučajevima:

- ukupna vrijednost isporuka koje je prijavio porezni obveznik prelazi iznos godišnjeg praga isporuka u Uniji iz članka 90., stavka 2., točke a) Zakona o PDV-u,
- država članica koja odobrava oslobođenje od plaćanja PDV-a obavijestila je da porezni obveznik nema pravo na oslobođenje ili da se oslobođenje prestalo primjenjivati u toj državi članici,
- porezni obveznik dostavio je obavijest o svojoj odluci da prestaje primjenjivati oslobođenje ili
- porezni obveznik dostavio je obavijest o tome, ili se inače može pretpostaviti, da su njegove djelatnosti prestale.

Kada porezni obveznik tijekom kalendarske godine prijeđe prag godišnjeg prometa u Uniji iz članka 90. stavka 2. točke a) Zakona o PDV-u, oslobođenje koje se odobrava poreznom obvezniku koji nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u državi članici koja odobrava oslobođenje od plaćanja PDV-a prestaje se primjenjivati od tog trenutka, sukladno članku 90.f), stavku 4. Zakona o PDV-u.

ističemo...

Ako je porezni obveznik isključen iz prekogranične sheme, prije ponovne primjene morat će proći obvezno razdoblje mirovanja, koje traje od trenutka prelaska praga Unije u jednoj kalendarskoj godini do kraja slijedeće kalendarske godine.

4.6. Primjer za prestanak primjene prekogranične sheme zbog prelaska praga isporuka u Uniji

Primjer 12.⁴

Hrvatski porezni obveznik primjenjuje prekograničnu shemu u Italiji, Austriji i Sloveniji, a u Mađarskoj je registriran za PDV i posjeduje mađarski PDV identifikacijski broj.

Dana 17. studenog 2026. njegove godišnje isporuke u Uniji iznose 97.000,00 eura. Slijedećeg dana, 18. studenog 2026. godine isporučio je dobra u Sloveniji u iznosu od 3.600,00 eura.

Isporuka u Sloveniji u iznosu od 3.600,00 eura kojom je prešao godišnji iznos prometa u Uniji više ne može biti oslobođena oporezivanja i na nju mora obračunati slovenski PDV. Obzirom da je tom isporukom prešao godišnji promet od 100.000,00 eura u Uniji, dan isporuke 18. studenoga 2026. je ujedno i dan na koji je isključen iz prekogranične sheme u državama Italiji, Austriji i Sloveniji. Istovremeno, zabrana korištenja prekogranične sheme vrijedi za sve države EU od trenutka prelaska praga Unije do kraja 2027. godine.

Shemu će moći ponovno koristiti u 2028. godini, uz ponovnu predaju dokumentacije, odnosno prethodne obavijesti Poreznoj upravi od 01. siječnja 2028. godine i nadalje.

5. Strani porezni obveznici koji u RH žele primjenjivati posebni postupak za male porezne obveznike

Porezni obveznici sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u drugoj državi članici za primjenu posebnog postupka oporezivanja za male porezne obveznike u tuzemstvu prijavljuje se putem države članice u kojoj ima sjedište (čl. 186.b Pravilnika o PDV-u).

Porezni obveznik sa sjedištem u drugoj državi članici EU ima pravo na primjenu posebnog postupka oporezivanja za male porezne obveznike u tuzemstvu ako ispunjava oba uvjeta iz članka 90., stavka 2. Zakona o PDV-u:

- godišnji promet u Uniji (u prethodnoj i tekućoj godini) nije premašivao 100.000,00 eura, i
- vrijednost isporuka dobara i usluga u tuzemstvu nije premašivao 60.000,00 eura.

Strani porezni obveznik koji primjenjuje prekograničnu shemu za područje RH, a ovdje nema sjedište, prebivalište niti uobičajeno boravište, sukladno članku 90.d) ne mora predavati PDV prijave prema članku 85. Zakona o PDV-u niti biti registriran za potrebe PDV-a prema članku 77. Zakona o PDV-u.

Posebni postupak za male porezne obveznike u RH, kada RH nije država članica sjedišta, prebivališta niti uobičajenog boravišta stranog poreznog obveznika, mogu primjenjivati strani porezni obveznici isključivo sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem na području EU.

ističemo...

Porezni obveznici sa sjedištem u trećim zemljama ne mogu primjenjivati shemu za male porezne obveznike na području EU!

Strani porezni obveznici koji u tuzemstvu imaju stalno poslovnu jedinicu i u RH su registrirani za potrebe PDV-a, moraju **zatražiti brisanje te stalne poslovne jedinice iz registra obveznika PDV-a prije početka primjene posebnog postupka oporezivanja za male porezne obveznike u tuzemstvu**. Ako to strani porezni obveznik ne zatraži, Porezna uprava brisat će je po službenoj dužnosti, o čemu donosi rješenje, a žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Ako je tom poreznom obvezniku u RH dodijeljen PDV identifikacijski broj, isti mu se ne ukida brisanjem iz registra obveznika PDV-a.

U slučaju prelaska jednog ili oba iznosa iz članka 90., stavka 2. Zakona, upisuje se u registar obveznika PDV-a od prvoga dana koji slijedi nakon dana prelaska tih iznosa. Porezni obveznik je obvezan u roku od osam dana od dana prelaska iznosa Poreznoj upravi, Područnom uredu Zagreb podnijeti Zahtjev za registriranje za potrebe PDV-a za upis u registar obveznika PDV-a. Porezna uprava, Područni ured Zagreb donosi rješenje o dodjeli PDV identifikacijskog broja odmah ili najkasnije 8 dana od dana podnošenja zahtjeva i **upisuje stranog poreznog obveznika u registar obveznika PDV-a od prvoga dana koji slijedi nakon dana prelaska propisanog iznosa** iz članka 90., stavka 2. Zakona o PDV-u. Ako porezni obveznik Zahtjev za upis u registar obveznika PDV-a ne podnese sam, Porezna uprava, Područni ured Zagreb po službenoj dužnosti donosi rješenje o dodjeli PDV identifikacijskog broja odmah, a najkasnije 8 dana od dana kada je država članica u kojoj porezni obveznik ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište dostavila obavijest da je taj porezni obveznik premašio godišnji promet u Uniji.

Dodjelom PDV identifikacijskog broja porezni obveznik se ujedno upisuje u registar obveznika PDV-a od prvoga dana koji slijedi nakon dana prelaska propisanog iznosa iz članka 90., stavka 2. Zakona.

ističemo...

Svi porezni obveznici sa sjedištem u drugim državama članicama EU, a koji su već upisani u registar obveznika PDV-a u RH, zadržavaju status obveznika PDV-a i od 1. siječnja 2025. godine⁵.

Literatura:

- 1) www.propisi.hr
- 2) www.porezna-uprava.hr
- 3) Lidija Cvitić i Štefica Oštrec Čunčić: „Izmjene Zakona o porezu na dodanu vrijednost“, Porezni vjesnik 01/2025
- 4) European Commission: „Guide to the SME scheme“, September 2024
- 5) European Commission; Explanatory Notes to the EU VAT changes as regards the special scheme for small enterprises“
- 6) www.fu.gov.si – Posebna uređitev za male davčne zavezanice, 3. izdaja Januar 2025

5 Lidija Cvitić i Štefica Oštrec Čunčić: „Izmjene Zakona o porezu na dodanu vrijednost“, Porezni vjesnik 01/2025

RAČUNOVODSTVO
i POREZI u praksi

racunovodstvo-porezi.hr

**Pratite
nas i na
društvenim
mrežama**

RacunovodstvoIPoreziUPraksi

LinkedIn

RIPUP CRIF

Poslovna ideja dolazi
uz prave savjete !